

GARCÍA, Álvaro. *Caída*.

Pre-Textos argt., 2002. urtea, 33 orr.

Pello OTXOTENKO VAQUERO

Erorкера jaso

Álvaro Garcíaen liburu hau, gazteleraz aurten idatzi den poesia libururik borobilenen artean kontsidera dezakegu. Ez da sorpresa handiegia izan liburu honen eta autore honen idazteko estiloa, izan ere, 1999. urtean "*Para lo que no existe*" liburuarekin sekulako maila daukala adierazi baitzugu (hau ere Pre-Textos argitaletxean).

Álvaro Garcíaen jarrera poetikoa, gaur egun oso modan ez dagoen arren, poesia purua berreskuratzean datza (Juan Ramón Jiménez eta ondoren Guillén aritu ziren moduan). Bere helburuekin etengabeko erronkan eta hauek gainditu nahian ari dela konturatzen gara. Aterperik gabeko kreaizloan murgilduta, irakurlearen arreta jarraia eskatzen du bere ahotsaren aldaera eta meandroak uler ditzan, eta ahalegin konstante hau bereziki nekagarria bihur daiteke noiz-behinka. Hala ere, liburu motza da eta moztasun honekin aipatutako zailtasuna konpentsatzen du. Mezuari dagokionez, bi sokek tenkatzen dute liburuaren tentsioa. Bata, bihotzaren ikasgaia; bestea, kanpoaldeko baldintzen behin eta berrizko eragite anitza.

"Con lenta diplomacia los recuerdos
se esfuman y el otoño queda a solas
con un eco de rota eternidad.

Tras la tormenta, un aire silencioso,
como si en general algo empezara,
lleva el secreto de lo que ha escuchado
en dos años o en una sola tarde.

Todo ocurre en el brillo de las hojas."

Kasik liburu osoa 300 hamaika silabako bertso-lerro baino gehiago betetzen dute, eta espresio bide hau da beste guztien gainetik liburuari erritmoa ematen diona. Sei zatik osatzen dute poemategia, baina esan genezake ez dagoela haustura handiegirik batetik bestera. Pasadizo batzuek soilik argitzen digute lerrootan aurkituko ditugun gaiak: bikote baten banantzea, egunen igarotzea, erresistentzia, erorketa baten hutsunea, ...

“Vivir es intentar ponerle nombre
a las cosas que marchan a su aire.
Y nos acoge un indagar oscuro
en el que es inseguro cada paso.
Las palabras son una escueta luz
que tiembla hasta que vuelve a anochecer.”

Juan Ramón Jiménez-ekin batera, poeta honek zenbait errealtate aztertzeari ekiten dio: “con el nombre / que en la noche, sin más, le sale al paso”. 5. zatia, oso ongi taxututa dagoena, Juan Ramón Jiménez eta Guillén-en lorratzak jarraitzen ditu, negu sinboliko batetik abiatuta, erabateko erreala den horretara iristearen nahi hori islatzen da. Poema modu trebean amaitzen da hasierako motiboak berreskuratuta eta kontzientzia indibidualari zentzua emanez, harri bat bezala “que bota sobre el mar y mar se traga / antes de que consiga un horizonte”.

Liburuaren erakargarritasuna, beste gauza askoren artean, une puntualetan aforismo baten tankera hartzen duen bilduma dela. Honen lekuko:

“No hacer nada nos da sitio en el tiempo”

“La duración de lo que acaba es terca”

“También la paz requiere un pensamiento,
quizá su único sitio incuestionable.”

Liburu osoa sakona bada ere, tarteka-marteka izaera filosofikoa duten edo izaera hori eduki nahi duten pasarteak aurki ditzakegu:

“Vivir no tiene un brillo de pulsera,
pero es también casual y se abandona.
¿Quién encuentra la vida que gastamos?
Volverá bajo forma indetectable.”

Kanpoaldetik abiatzen da erabateko introspekiolora iristeko, eta bertatik gutxi gora-behera modu pausatuan eta sakonean inguratzen gaituen erreallitatea dastatzea proposatzen digu, honela, erreallitate honen ñabardura eta zirrikitu guztiak argitzera iritsiz.

Kasu honetan zentzazioak bihitzea abentura handi gisara agertuko da, eta era berean, introspekiolora bideratua dagoen sentimenezko pertzepzioen disezio sakon, zorrotz eta zuzen antzera geure baitan ematen dela sumatuko dugu.

Arestian esan bezala, aforismotarako joera duen prosa modukoa dugu, baina erakargarria izan daitekeen era poetikoan. Baina hau guzti honen atzean sakontasun handiko ideien egitura konplexua aurkituko dugu, ia denak endekasilabikoetan adieraziak. Eta euren xalotasunetik abiatuta erabat harritzen gaituzte, geure barne izatea eta kontzientzia, ukitzera eta aztoratzera eta astintzera iristen direnean.

Poeta gaztea da (adjektibo honek konnotazio desegokiak gogora ekartzen badigu ere), baina ahalmen eta ahalbide handiko idazlea dugu. Bere belaunaldikoen elitean dagoena ausart agertzen dizkigu forma hauek, eta arraro dirudien arren partida irabazten du erreberentzia eta diosal dotorearekin. Izugarria eta zirraragarria da lortzen duena baina bereari tinko eutsiz, eta, irtenbide modura soilik erreallitatearen aurrean etsiturik:

"Una piedra cansada poco a poco,
que bota cada vez con más ímpetu
y termina rindiéndose a ser piedra."